

ОПШТИНА ВИШЕГРАД

**ИЗВЈЕШТАЈ О ОСТВАРЕЊУ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА
ОПШТИНЕ ВИШЕГРАД ЗА 2018. ГОДИНУ**

мај 2019. године

1 УВОД

Стратегију развоја Општине Вишеград 2018-2027 израдио је Развојни тим Општине Вишеград у периоду фебруар–децембар 2018. године, у оквиру Пројекта интегрисаног локалног развоја (ИЛДП), који представља заједничку иницијативу Владе Швајцарске и Развојног програма Уједињених нација (УНДП).

Скупштине општине Вишеград је дана 03.12.2018. године усвојила документ „Стратегија развоја Општине Вишеград 2018-2027“. Општина ће сваке године почев од године усвајања да припрема трогодишњи план имплементације (1+2) као оперативни инструмент за реализацију стратегије. План имплементације 2018-2020. година је припремљен заједно са документом „Стратегија развоја Општине Вишеград 2018-2027“ и налази се у прилогу документа. Носилац израде трогодишњег Плана имплементације (1+2) за период 2018-2020. година је била Јединица за управљање развојем (ЈУРА), формирана у оквиру Одјељења за локални развој, привреду и друштвене дјелатности.

Јединица за управљање развојем ЈУРА је у сарадњи са представницима свих унутрашњих организационих јединица Општине припремила Извјештај о остварењу годишњег плана имплементације Стратегије развоја за 2018. годину, а који се односи на имплементацију стратешких, односно секторских пројеката.

Подаци о имплементацији се континуирано прикупљају током цјелокупног периода који покрива овај извјештај и то кориштењем *Алата за праћење имплементације Стратегије* (Excel табела за праћење пројеката) и на основу дефинисаних секторских и макроекономских показатеља (СМИ табела). Подаци се тимски анализирају, на основу чега се припрема квалитативни осврт на посматрани период имплементације, као и поуке и препоруке за наредни период.

2 СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ

2.1 Визија

Стратегијом развоја општине Вишеград за период 2018-2027. година је дефинисана сљедећа визија:

ВИШЕГРАД МАЛИ ЕВРОПСКИ ОТВОРЕНИ ГРАД, РЕГИОНАЛНИ ТУРИСТИЧКИ И КУЛТУРНИ ЦЕНТАР, СА ДОБРИМ УСЛОВИМ ЗА ЖИВОТ СТАНОВНИКА.

Општина у коју радо долазе туристи из свих дијелова свијета уживајући у јединственој туристичкој понуди.

Општина у којој људи предузетничког духа и инвеститори лако реализују своје пословне идеје.

Општина у којој угодан живот проналази све више младих људи, али и у којој се брине и о најстаријим суграђанима и свим другим рањивим категоријама становништва.

Општина у којој живи еколошки и културно освјештено становништво, које води рачуна о очувању животне средине, природног и културно историјског наслеђа.

2.2 Стратешки циљеви

Стратегијом развоја општине Вишеград за период 2018-2027. година дефинисана су 3 стратешка циља:

Стратешки циљ 1: Развијена локална привреда

Стратешки циљ 2: Становници општине Вишеград имају квалитетне и доступне јавне услуге

Стратешки циљ 3: Смањени узроци који доприносе повећању загађености и угрожавању животне средине

2.3 Секторски циљеви

Стратешки приоритети за развој општине су: економски развој, друштвени развој и заштита животне средине. У оквиру ових сектора, дефинисани су сљедећи циљеви:

Економски развој

- **Секторски циљ 1:** Развијен туризам базиран на компаративним предностима
- **Секторски циљ 2:** Реализоване нове инвестиције и отворена радна мјеста у привреди
- **Секторски циљ 3:** Развијена пољопривреда

Друштвени развој

- **Секторски циљ 1:** Повећан обим и квалитет услуга здравствене и социјалне заштите
- **Секторски циљ 2:** Побољшана доступност и квалитет образовања
- **Секторски циљ 3:** Побољшана доступност и квалитет спортских и културних садржаја
- **Секторски циљ 4:** Унапређен рад локалне управе
- **Секторски циљ 5:** Побољшана доступност и квалитет јавне инфраструктуре

Сектор заштите животне средине

- **Секторски циљ 1:** Унапређен систем управљања комуналним отпадом
- **Секторски циљ 2:** Заштићени природни и људски ресурси
- **Секторски циљ 3:** Побољшање енергетске ефикасности

2.4 Кључни планирани приоритети и фокуси за посматрани годишњи период (2018. година)

Кључни приоритети економског сектора

У складу са дефинисаним секторским циљевима, кључни приоритети економског сектора за 2018. годину су: подршка развоју туризма путем проширења угоститељских капацитета хотела „Андрићев конак“ и финансијске подршке организацији туристичких манифестација и промоцији туризма; подршка новим инвестицијама и запошљавању путем уређења градске пијаце, запошљавања рањивих група кроз развој социјалног предузетништва и подршке привлачењу инвестиција; подршка развоју примарне пољопривредне производње путем опремања „Вишеградске куће“ и финансијске подршке пољопривредним произвођачима.

Кључни приоритети друштвеног сектора

У друштвеном сектору кључни проритети за 2018.годину су: подршка унапређењу здравствене и социјалне заштите путем модернизације Дома здравља и путем изградње објекта за смјештај лица која се налазе у колективном и алтернативном смјештају; подршка унапређењу положаја младих путем изградње зграда за младе брачне парове и младе, као и путем финансијске подршке наталитету и студентима; подршка унапређењу инфраструктурних капацитета образовних институција путем побољшања услова рада у ЈПУ „Невен“, опремања учионица и уређењем објекта и спортских терена у дворишту ОШ „Вук Караџић“ као и путем опремања радионице за практичну наставу у ЈУ СШЦ „Иво Андрић“; подршка унапређењу инфраструктурних и програмских садржаја у области културе и спорта путем санације велике сале у Дому културе, изградње спортско-рекреативних површина и финансијске подршке културним и спортским манифестацијама; побољшање система водоснабдијевања и канализације путем изградње и реконструкције водоводне и канализационе мреже у градској зони, изградњом транспортног цјевовода од извора Оџак 1 и2 и Градине до постојећег транспортног цјевовода Клашник – Прелово, изградњом резервоара за воду у Сасама и канализационе мреже у насељу Околишта; побољшање путне инфраструктуре путем изградње приступне саобраћајнице Андрићграду, реконструкцијом улице Војводе Путника, замјеном ивичњака у улицама Јове Јовановића и Војводе Степе, снацијом пјешачког моста на локалитету стадион и путем финансирања текућег одржавања и асфалтирања локалних путева; унапређење електро мреже у насељима Џанкићи, Хадровић и Гостиља.

Кључни приоритети у сектору заштите животне средине

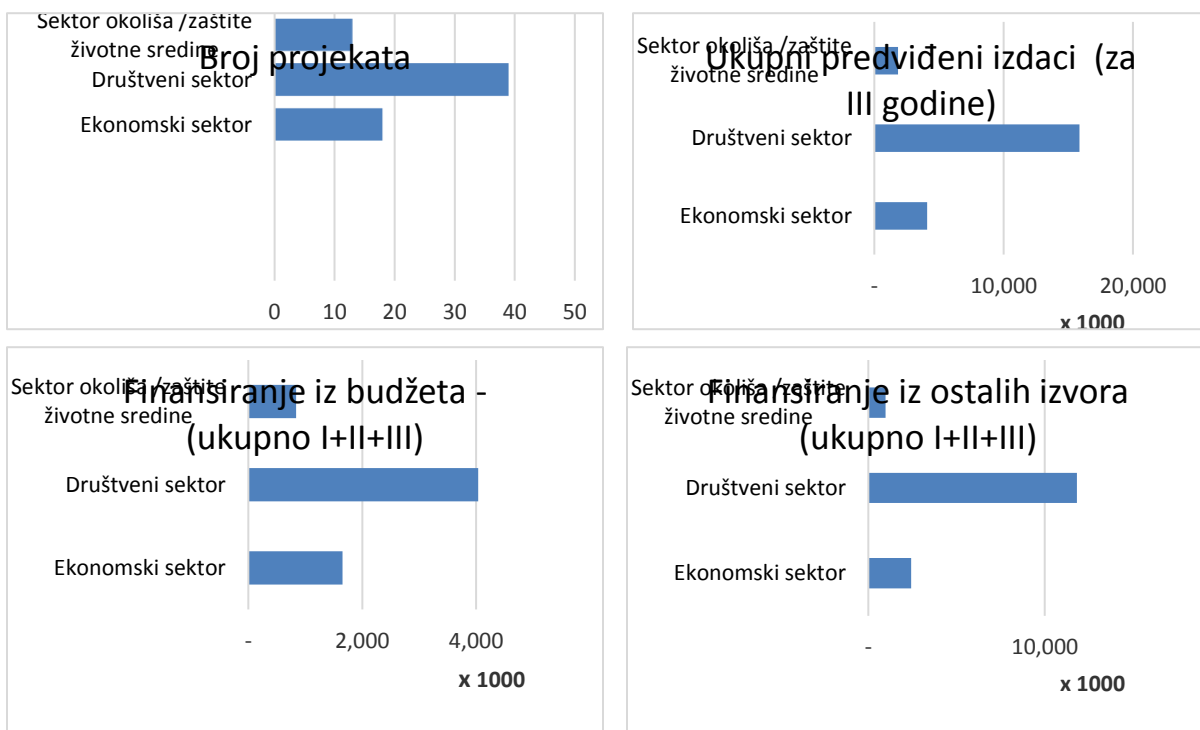
У сектору заштите животне средине кључни приоритети су: подршка збрињавању комуналног отпада путем јачања капацитета комуналног предузећа и прилагођавања рада постојеће општинске депоније; подршка јачању система заштите и спасавања путем извођења радова на регулацији корита ријеке Рзав, уређења дијела корита Осојничког потока и успостављањем система одбране од полова у прекограничном подручју Србија и БиХ; подшка побољшању енергетске ефикасности путем изградње и модернизације јавне расвјете, обнове објекта основне

школе „Вук Караџић“ и финансијске подршке енергетској ефикасности стамбених и јавних објеката.

2.5 Збирни преглед приоритетних пројеката и оквир за њихово финансирање обухваћених Планом имплементације за 2018-2020. годину

У планском периоду 2018-2020. година укупно је планирана реализација 70 пројеката од чега 18 пројеката у економском сектору, 39 у друштвеном сектору и 13 у сектору заштите животне средине. Укупно планирана средства за реализацију ових пројеката износе 21.759.500 КМ од тога 6.528.500 КМ су властита средства и 15.231.000 КМ су средства из вањских извора. У друштвеном сектору планиран је највећи број пројеката и највећи износ средстава. У оквиру овог сектора се налазе комплексни инфраструктурни пројекти.

Графикон1 Приказ структуре планираних секторских пројеката по броју, издацима и изворима финансирања

Планирана средства осталих извора финансирања за период 2018-2020. година су кредитна средства, средства виших нивоа валсти (министарства на нивоу БиХ, републичка министарства, фондови и агенције) средства других држава по основу специјалних веза (средства Републике Србије), средства међународних донатора (UNDP, EU, Амбасада Јапана и Словачке) и јавних предузећа.

Општинска управа заједно са јавним предузећима, јавним установама и невладиним организацијама треба да уложи напор у обезбеђењу вањских средстава и то путем правовремене идентификације пројектних идеја, израдом пројектних апликација и обуком запослених у области управљања пројектним циклусом.

3 ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА

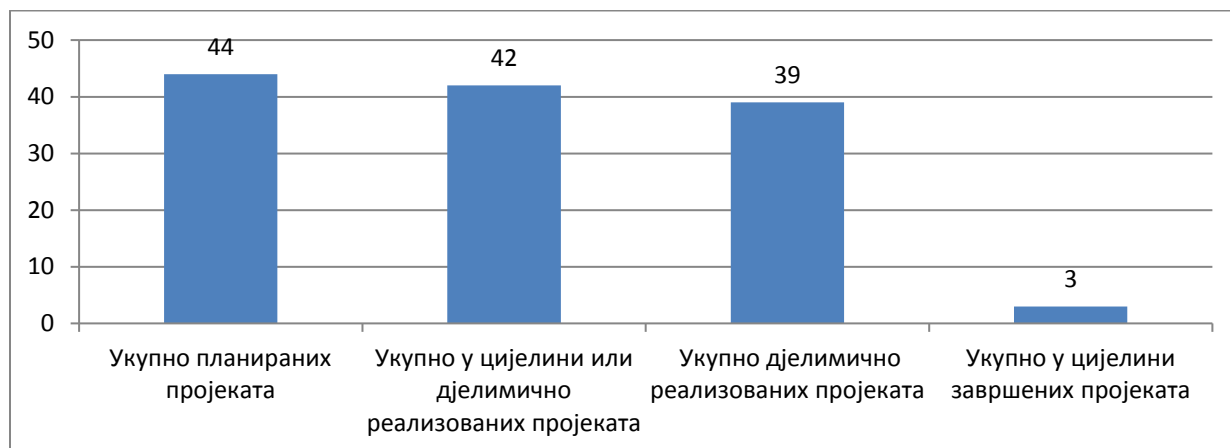
3.1 Кратак осврт на предходни период

Стратегију развоја општине Вишеград 2018-2027 Скупштина општине Вишеград је усвојила у децембру 2018. године. С обзиром да је ово прва година имплементације документа не може се урадити осврт на претходну годину, али се констатује чињеница да су вишегодишњи незавршени пројекти ранијег периода уврштени у План имплементације 2018-2020 година.

3.2 Преглед имплементације стратегије у извјештајној 2018. години

У 2018. години планирана је реализација 44 пројекта од чега 36 вишегодишњих пројеката. Од укупног броја планираних пројеката 42 или **95,45%** пројеката су у цијелини или дјелимично рализовани. Структуру у цијелини или дјелимично рализованих пројеката чине 3 или 6,82% пројеката који су у цијелини завршени и 39 или 88,64% дјелимично реализованих пројеката.

Графикон 2 Преглед броја планираних и реализованих пројеката у извјештајној години

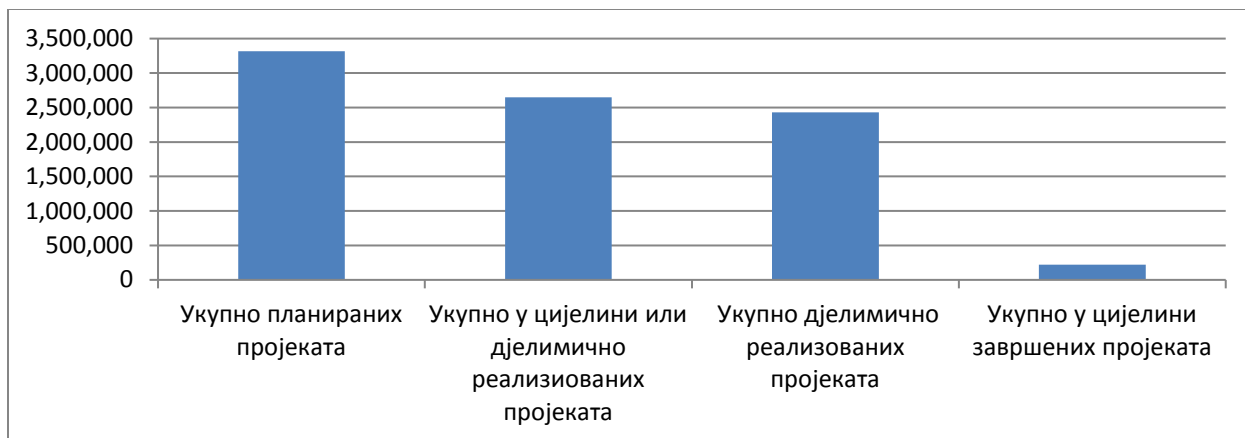

У 2018. години један двогодишњи пројект је укључен у план имплементације и два су измјењена и прилагођена. Одбачених пројеката није било.

У 2018. години вриједност планираних пројеката је била 3.317.500 КМ. Структуру планираних средстава чине средства из буџета општине у износу 1.501.500 КМ или 45,26% и средства из екстерних извора у износу 1.816.000 КМ или 54,74%.

Вриједност у цијелини или дјелимично реализованих пројеката износи 2.649.716 КМ што је 79,87% укупне планиране вриједности пројеката. Структуру вриједности чине у цијелини реализовани пројекти са 220.593,32 КМ или 6,65% и дјелимично реализовани пројекти у износу 2.429.123 или 73,22%.

Графикон 3 Преглед финансијских вриједности планираних и реализованих пројеката у извјештајној години

Анализирајући вриједносну структуру у цијелини и дјелимично реализованих пројеката изводи се закључак да у структури доминирају дјелимично реализовани пројекти са 73,22%. Податак је прихватљив обзиром на чињеницу да 36 вишегодишњих пројеката има почетак реализације у 2018. години. Постигнута је висока реализација броја стратешких пројеката. Процент броја у цијелини или дјелимично реализованих пројеката у односу на укупан број планираних пројеката је **95,45%**.

Финансијска реализација је остварена у износу 2.649.716 KM или **79,87%** у односу на укупно планирана средства што је такође висока реализација. Буџетска средства су реализована у већем износу у односу на планирана, а средства екстерних извора у мањем. Недовољна припремљеност пројеката (техничка документација, рјешени имовински односи ...) је разлог мање реализације екстерних средстава.

Табела 1 Приказ реализације пројеката свих сектора

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализирани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	44	3,317,500.00	1,501,500.00	1,816,000.00
% структура финансирања од А			45.26%	54.74%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у цијелини или дјелимично реализованих пројеката	42	2,649,715.82	1,529,453.74	1,120,262.08
% у цијелини или дјелимично реализованих пројеката (од А)	95.45%	79.87%		
% структура (од Б)			57.72%	42.28%
Ц. Укупан број дјелимично реализованих пројеката	39	2,429,122.50	1,444,880.50	984,242.00
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	88.64%	73.22%		
% структура (од Ц)			59.48%	40.52%
Д. Укупан број у цијелини завршених пројеката	3	220,593.32	84,573.24	136,020.08
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	6.82%	6.65%		
% структура (од Д)			38.34%	61.66%

Табела бр.2 Приказ реализације пројеката обухваћених планом имплементације по секторима

2018	Област	Збир финансијских вредности пројеката		Структура финансирања реализованих пројеката	
		Планирано	Реализовано	Буџет (%)	Остало (%)
	Економски развој	712,000.00	534,387.09	41.33%	58.67%
	Друштвени развој	1,970,500.00	1,527,737.62	76.67%	23.33%
	Еколошки развој	635,000.00	587,591.11	23.35%	76.65%
	Укупно	3,317,500.00	2,649,715.82	57.72%	42.28%
	% по плану имплементације		79.87%		

Економски сектор

У сектору економског развоја у 2018. години планирана је реализација 8 пројеката од чега 7 вишегодишњих пројеката. Планирана средства за реализацију су износила 712.000 КМ, а реализација је остварена у износу од 534.387 КМ. Посматрано према броју реализованих и започетих пројеката план је остварен са 87,5%, а према финансијској реализацији са 75,05%. Планом је предвиђено да се 41,33% средстава реализује из буџета и 58,67% из екстерних извора, а остварено је 34,68% из буџета и 65,32% из екстерних извора.

Табела бр.3 Приказ реализације пројеката економског развоја обухваћен планом имплементације

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализовани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	8	712,000.00	367,000.00	345,000.00
% структура финансирања од А			51.54%	48.46%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у цијелини или дјелимично реализованих пројеката	7	534,387.09	220,867.09	313,520.00
% у цијелини или дјелимично реализованих пројеката (од А)	87.50%	75.05%		
% структура (од Б)			41.33%	58.67%
Ц. Укупан број дјелимично реализованих пројеката	6	479,978.26	166,458.26	313,520.00
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	75.00%	67.41%		
% структура (од Ц)			34.68%	65.32%
Д. Укупан број у цијелини завршених пројеката	1	54,408.83	54,408.83	-
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	12.50%	7.64%		
% структура (од Д)			100.00%	0.00%

Пројекти економског сектора у 2018. години су:

1. Пројекат **Проширење угоститељских капацитета и модернизација хотела "Андрићев конак"** треба да допринесе развоју туризма. Планиране пројектне активности су реконструкција и опремање свадбеног салона на Бикавцу, санација фасаде и застакљење терасе хотела „Андрићев конак“. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. Активности на реконструкцији и опремању свадбеног салона на Бикавцу и санација фасаде хотела „Андрићев конак“ су реализоване средствима буџета у износу 32.613 КМ и кредитним средствима у износу од 300.000 КМ. У 2019. години реализована активност на уређењу фасаде хотела „Вишеград“ у износу 1.908 КМ тако да укупна вриједност реализованих активности финансираних из буџета општине износи 34.602 КМ. Планирано је да активност застакљења терасе реализује „Андрићев конак“ д.о.о. властитим средствима у току 2019. године.
2. Пројекат **Уређење градске пијаци са паркинг простором** треба да допринесе развоју нових инвестиција и запошљавању. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. Реализоване су активности на уређењу простора и набавци 50 тезги и 7 продајних објекат у износу 69.530 КМ а, изградњи и опремању јавног тоалета у износу 26.944 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине у укупном износу од 96.444 КМ. Шта је са паркингом.
3. Пројекат Реконструкција моста на ријеци Рзав у Добруну треба да пружи подршку новим инвестицијама и запошљавању. У 2019. години реализоване су активности на изради **урбанистичко техничких услова и пројектне документације у износу од 5.256 КМ.**
4. Пројекат **Запошљавање рањивих група кроз развој социјалног предузетништва у општини Вишегради** подразумјева подршку реализацији пословних идеја удружења, задруга, предузетника и предузећа. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години Њемачка невладина организација „Хелп“ је набавила опрему за израду сувенира у вриједности 10.000 КМ, а општина је финансирала уређење простора у износу 1.000 КМ. Потписан Мемурандум о разумјевању са Caritas Švicarske
5. Пројекат **Подршка привлачењу инвестиција** има за циљ да допринесе развоју нових инвестиција и запошљавању. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018. година. Инфраструктурно су опремљене локације у Добруну, Вардишту и Робна кућа у износу 54.505 КМ из средства буџета општине. Четири нова привредна субјекта обављају дјелатност на поменутих локацијама.
6. Пројекат: Подизање нових засада воћа релизује Пољопривредна задруга Вишеград у сарадњи са Општином Вишеград и пољопривредним произвођачима. У 2019. години подигнуто 10 засада по 2 дунума у вриједности од 39.000 КМ. Финансијско учешће корисника је 50%, ИФАД-а 40% и Општине Вишеград 10%.
7. Пројекат **Пољопривредна свјетодавна подршка** подразумјева уређење и опремање простора, запошљавање стручног особља и набавку робе. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2019-2020 година. У 2019 .годину су реализоване активности на уређењу и опремању простор у износу 10.000 КМ, набављена је роба и запослена су два пољопривредна инжењера који пружају стручне савјетодавне услуге пољопривредним произвођачима. Пројекат завршен.

8. Пројекат "**Вишеградска кућа**" подразумјева уређење простора, набавку опреме и подршку за најмање 20 пољопривредних произвођача. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2022. Носилац имплементације је Пољопривредна задруга Вишеград. У 2019. години средствима буџета у износу 55.886 КМ и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у износу 4.500 КМ извршена је адаптација простора и набавка опреме. Продајни простор Вишеградске куће је стављен у функцију 31.05.2019.године.
9. Мјера **Подршка туристичким манифестацијама** траба да допринесе развоју туризма. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. У 2018. години уз подршку средства буџета у износу 30.425 КМ и средства Сталне радне групе за регионални рурални развој у Југоисточној Европи (SWG) у износу 3.520 КМ одржано је пет туристичких манифестација и обављено представљање на Међународном сајму туризма у Београду.
10. Мјера **Промоција инвестирања у општину Вишеград** траба да допринесе развоју нових инвестиција и запошљавању. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. Мјера подразумјева подршку учешћа на инвестиционим догађајима, израду промотивног материјала и активности промоције. У 2018. години уз подршку средства буџета општине одржана је I Привредна конференција.
11. Мјера **Подстицаји у пољопривреди** траба да допринесе развоју примарне пољопривредне производње. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. У 2018. години у буџету општине су издвојена средства у износу 85.502 КМ за рјешавање 149 захтјева за подршку пољопривредним газдинствима, удружењима, пољопривредној задруги и предузећима.

Друштвени сектор

У сектору друштвеног развоја у прошлој години планирана је реализација 28 пројеката од чега 24 вишегодишња пројеката. Планирана средства за реализацију су износила 1.970.500 КМ, а остварена је реализација у износу од 1.527.737 КМ. Посматрано према броју реализованих и започетих пројеката план је остварен са 96,43%, а према финансијској реализацији са 77,53%. Планом је предвиђено да се 47,42% средстава реализује из буџета и 52,58% из екстерних извора, а остварено је 76,67% из буџета и 23,33% из екстерних извора.

Табела 4 Приказ реализације пројеката друштвеног развоја обухваћених планом имплементације

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализовани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	28	1,970,500.00	934,500.00	1,036,000.00
% структура финансирања од А			47.42%	52.58%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у цијелини или дјелимично реализованих пројеката	27	1,527,737.62	1,171,390.62	356,347.00
% у цијелини или дјелимично реализованих пројеката (од А)	96.43%	77.53%		
% структура (од Б)			76.67%	23.33%

Ц. Укупан број дјелимично реализованих пројеката	26	1,515,785.62	1,162,313.62	353,472.00
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	92.86%	76.92%		
% структура (од Ц)			76.68%	23.32%
Д. Укупан број у цијелини завршених пројеката	1	11,952.00	9,077.00	2,875.00
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	3.57%	0.61%		
% структура (од Д)			75.95%	24.05%

Пројекти друштвеног сектора у 2018. години су:

1. Пројекат **Модернизација дома здравља** треба да допринесе унапређењу здравствене заштите. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години није дошло до почетка реализације пројекта. У 2019. години припремљен је и одобрен Пројекат: Модернизација Дома здравља –Унапређење ултразвучне дијагностике у вриједности **60.168,02** Вриједност. Планирано вријеме реализације је од јула 2019.године до априла 2020.године. Активности пројекта се односе на набавку медицинске опреме (ултразвучни апарат, дефибрилатор и сет за реанимацију), намјештаја, информатичке опреме, потрошног материјала и пружање услуга превентивних прегледа..
2. Пројекат Изградња објекта за смјештај лица која се налазе у колективном центру и алтернативном смјештају треба да допринесе унапређењу социјалне заштите. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. Општина Вишеград је обезбједила локацију за изградњу објекта. У 2018. години извршена је ревизија пројектне документације (1.404 КМ), а у 2019. години израђен пројекат за опремање зграде (2.925 КМ) средствима буџета Општине. Пројект се имплементира кроз СЕВ II Пројекат “Затварање колективних центара и алтернативних смјештаја путем обезбјеђења јавних стамбених рјешења” који се финансира из кредитног задужења БиХ према Развојној банци Савјета Европе- ЦЕБ. Пројекат реализује Јединица за имплементацију и Општина Вишеград.
3. Пројекат **Изградње зграда за младе брачне парове** треба да допринесе унапређењу положаја младих. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2020. година. У 2018. години су реализоване активности на изради урбанистичко-техничких услова(1.872 КМ), елабората геомеханичких испитивања(1.170 КМ) и пројектне документације(6.903 КМ) у вриједности 9.945 КМ. Активности су финансиране средствима буџета општине. У 2019.години урађена је измјена главног пројекта у вриједности 2.400 КМ и рушење темеља уобјекта у улици Вука Караџића у вриједности 6.762 КМ. Укупно 9.162 КМ у 2019. години.
4. Мјера **Подстицај наталитета** треба да допринесе унапређењу положаја младих. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. година. У 2018. години је подржан 151 корисник. Реализована средства из буџета општине износе 123.219 КМ.
5. Мјера **Стипендирање студената** треба да допринесе унапређењу положаја младих. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. година. У 2018. години су подржана 102 студента. Средства реализована из буџета општине износе 135.400 КМ.
6. Пројекат **Побољшање услова рада ЈПУ“Невен“** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних капацитета образовних установа. Планирано вријеме за реализацију

пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години реализоване су активности на набавци опреме у вриједности 4.365 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету општине. У 2019. години инсталисан виде надзор у холу објекта и дворишту у вриједности 7.000 КМ. Планиране пројектне активности су завршене. У раду установе уведена нова васпитно образовна група (мјешовита јасличка група).

7. Пројекат **Опремање учионица, уређење објеката и спортских терена у ОШ “Вук Караџић”** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних капацитета образовних установа. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години су реализоване активности на поправци и одржавању гријних инсталација и столарије, набавци школских табли, опреме и материјала за наставу. Средства у износу 13.520,47 КМ обезбјеђена су у буџету општине. Средствима донација Амбасаде Словачке у износу у износу 10.473 КМ побољшани су услови рада у ПО Међеђа (набављене пећи за двије учионице, набављена информатичка опрема, дидактички материјал, спортска опрема, књиге за школску библиотеку). У 2019. години из средстава буџета Општине у износу од 6.000 КМ извршена набавка 200 столица и поправка видео надзора.
8. Пројекат **Опремање радионице за практичну наставу занатских занимања у ЈУ СШЦ “Иво Андрић”** реализован је у 2018. години. Активности на уређењу и опремању простора радионице за практичну наставу су реализоване средствима буџета општине у износу 9.077 КМ.
9. Пројекат **Дом културе у новом руху** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних садржаја у области културе. У 2018. години из средства буџета општине су реализоване активности на реконструкцији столица и набавци сценске опреме за велику салу у износу од 43.818 КМ. Набављена је опрема за музичку собу у износу од 12.731,69 КМ. Активности на замјени дотрајалих инсталација, уградњи вентилације, постављању расвјете, уградњи електричног котла и радијатора нису реализоване.
10. Пројекат Реконструкција спортске дворане је планирано да се реализује у периоду 2019-2020. година. Планиране су активности на набавци нове опреме, реконструкција подних површина централног терена, санацији оштећеног крова, постављање радијатора и изолација сале. У 2019. години ЗП „ХЕ на Дрини“ а.д. Вишеград потписала уговор у вриједности 292.441 КМ за радове на реконструкцији подних површина централног терена.
11. Пројекат **Изградња спортско-рекреативних површина** треба да допринесе унапређењу инфраструктурних садржаја у области спорта. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години средствима буџета општине су реализоване активности на прибављању урбанистичко-техничких услова, пројектне документације и ревизије исте у износу од 9.738,50 КМ. У 2019. години закључен је уговор за **Лот 1 Изградња дјечијег игралишта у износу 169.025 КМ, Лот 2 Изградња помоћног стадиона 137.670 КМ и Лот 3 Извођење радова на вањском уређењу дјечијег игралишта и помоћног стадиона у износу од 335.755,18 КМ. Укупна вриједност заљчених уговора износи 642.450,18 КМ.**
12. Пројекат **Очување рибљег фонда ријеке Дрине** треба да допринесе унапређењу програмских садржаја у области спорта. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2022. година. У 2019. години ЗП „Хидроелектране на Дрини“ а.д. Вишеград је реализовала активност на порибљавању ријеке са 3.200 кг рибље млађи у вриједности од 33.930 КМ.

13. Мјера **Подршка културними и спортским манифестацијама** треба да допринесе унапређењу програмских сдржаја у области културе и спорта. Планирано вријеме трајања мјере је 2018-2022. Из буџета општине у 2018. години су издвојена средства у износу 61.886 КМ за подршку 3 културне и 9 спортских манифестација.
14. Пројекат **Реконструкција, изградња и модернизација система водоснабдијевања** треба да допринесе побољшању система водоснабдијевања. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2022. У 2018. години су реализоване активности на изради геолошког елабората и измјени и допуни пројетне документације градске водоводне мреже. Извршена је санација водовода у Ул. Гаврила Принципа и изградња водовода у насељу Калате и у Улици Карађорђева у износу 69.725 КМ. Извор финансирања су средства буџета општине. **Планирано је да се радови на реконструкцији водовода Бикавац-Шегање II фаза у износу од 133.366,80 КМ заврше у току 2019. године. У 2019.г одини извршена је реконструкција дијела водоводне мреже у Улици Војводе Путника у износу 4.699 КМ.** Потписан уговор за изградњу водоводне мреже у насељу Гарча у вриједности од 30.001,13 КМ. **У току је израда Студија водоснабдијевања и отпадних вода.**
15. Пројекат **Реконструкција главног транспортног цјевовода Добрун-Стражиште** треба да допринесе побољшању система водоснабдијевања. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2021. У 2018. години су реализоване активности на изради стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова и изради пројектне документације у износу 9.342,45 КМ. Извор финансирања су средства буџета Општине.
16. Пројекат **Изградња транспортног цјевовода од изворишта Оцак 1 и 2 и Градина до постојећег транспортног цјевовода Прелово-Клашник** има планирани завршетак у 2018. години. Реализоване су активности на изради стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова и пројектне документације у укупном износу од 9.342,45 КМ. **Ативности су финансиране средствима буџета општине. Ативности на изградњи нису реализоване у 2018. години због рјешавања имовинско-правних односа. У 2019. години потписан уговор за извођење радова у износу 45.732 КМ и за додатне и непредвиђене радове у износу 6.990,35 КМ за изградњу транспортног цјевовода од извора градина до постојећег транспортног цјевовода Прелово-Клашник. Средства су обезбјеђена од стране Владе РС???? Приказати у табели у вањским изворима?????**
17. Пројекат **Изградња и реконструкција резервоара за воду, хлорних станица и заштита изворишта** треба да допринесе побољшању система водоснабдијевања. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2020. У 2018. години из средстава буџета Општине су реализоване активности на изградњи резервоара за воду на локалитету Сасе-Вишеградска бања у вриједности од 12.303,90 КМ. Пројекат „Protecting Our Water Resources – POWER“ у вриједности од 150.000 ЕУР-а није одобре за финансирање. Била је планирана прекогранична срадња са Херцег Новим.
18. Пројекат **Изградња канализационе мреже у насељу Околиште до Улице Гаврила Принципа** има планиран завршетак у 2018. години. У 2018. закључен уговора са извођачем радова у вриједности од 343.881,31 КМ и извођач уведен у посао. Средства су обезбјеђена од стране Владе РС. Пројекат се наставља у 2019.години.

19. Пројекат **Изградња оборинске канализације у улицама Стевана Синђелића и Војводе Путника** треба да допринесе побољшању канализационог система. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2020. У 2018. години су средствима буџета Општине реализоване активности на изградњи оборинске канализације у Улици Стевана Синђелића у вриједности 23.465 КМ.
20. Пројекат **Изградња оборинске канализације у насељу Горње Шегане** треба да допринесе побољшању канализационог система. Планирано вријеме трајања пројекта је 2019. година. Реализоване су активности на извођењу радова у износу 35.251,81 КМ из средстава буџета Општине.
21. Пројекат **Изградња фекалне канализације у насељима Гарча и Вучине** треба да допринесе побољшању канализационог система. Планирано вријеме трајања пројекта је 2018-2019. У 2018. години су средствима буџета Општине реализоване активности на изради пројектне документације и измјештању канализационе мреже у насељу Гарча и израда стручног мишљења и урбанистичко-техничких услова за насеље Вучине у вриједности од 14.730 КМ. У 2019. Години потписан уговор за изградњу канализационе мреже у насељу Гарча у вриједности 44.988,63 КМ.
22. Пројекат **Реконструкција главне и попречних улица у центру града** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2020. У 2018. години су средствима буџета општине реализоване активности на изради урбанистичко техничких услова за реконструкцију. Пројекат је у фази провођења процедуре јавне набавке.
23. Пројекат **Изградња саобраћајне површине у улици Друге подрињске бригаде и поплочање пјешачке површине (приступни пут Андрићграду)** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. У 2018. години су реализоване активности на изради стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова, изради и ревизији пројектне документације и извођењу дијела радова у износу од 87.259 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.
24. Пројекат **Реконструкција улице Војводе Путника** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години су реализоване активности на извођењу радова и постављању опреме пута у износу од 143.472 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.
25. Пројекат **Замјена ивичњака у улици Јове Јовановића и Војводе Степе** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018. година. Вриједност закљученог уговора са извођачем радова износи 87.841,70 КМ. У 2018. години извођач није уведен у посао.
26. Пројекат **Санација пјешачких мостова преко ријеке Рзав на локалитету Андрићград и стадион** треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2020. година. У току 2018. године изведени су радови на санацији пјешачког моста на локалитету стадион у вриједности од 11.589,92 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету општине.
27. Пројекат **Текуће одржавање, санација и асфалтирање локалних путева** има планирано вријеме реализације 2018-2022. година. У 2018. години извршени су радови на изради потпорног зида у насељу Гарча, радови на асфалтирању, постављању банкина и заштитне

ограде, изради хоризонталне сигнализације на градским улицама и радови текућег одржавања некатегорисаних путева у вриједности од 335.744 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. У 2019. години извршени су радови на санацији локалних и некатегорисаних путева у износу 103.448 КМ, израђен пројекат санације потпорног зида у вриједности 3.500 КМ, изградњи заштитне ограде у улици Ужичког корпуса у вриједности 1.684,80 КМ, постављање банкина у вриједности 5.995,22 КМ и асфалтирање у вриједности 154.571,34 КМ. (укупно 269.199,22 КМ). Извршена је санација и асфалтирање локалних путева у Незуцима, Каоштицама и Дринском у вриједности 259.604 КМ. Радови су финасирани од стране Федералног министарства за расељена и избјегла лица, „ТЛС“ д.о.о. Горажде и МЗ Међеђе у износу од 247.448 КМ и Општине Вишеград у износу од 12.155 КМ. Завршена је санација локалних путева у Душчу (дионица гард Вишеград- постројење ХЕ на Дрини и пут кроз Душче) и Сасе-Коритник у вриједност 1.055.000 КМ. Радов су финасирани од стране ЗП „Хе на Дрини“ а.д. Вишеград. Укупан износ вањских средства износи 1.302.448 КМ.

28. Пројекат Асфалтирање локалних путева у насељу Незуци у дужини 590 метара. Вриједност пројекта 57.216,21 КМ. Пројекат финансиран од стране Федералног министарства за расељене особе и избјеглице (80%), „ТЛС“ д.о.о. Горажде (10%) и Општина Вишеград (10%). Радови у току.
29. Пројекат Асфалтирање локалних путева у насељу Каоштице у дужини 600 метара. Вриједност пројекта 64.341,95 КМ. Пројекат финансиран од стране Федералног министарства за расељене особе и избјеглице (80%), МЗ Међеђе (10%) и Општина Вишеград (10%). Радови у току.
30. Пројекат Санација и асфалтирање локалног пута Дринско-Пијавице у дужини 1.008 метара. Вриједност пројекта 138.047,47 КМ. Пројект Радови у току.
31. ат финансиран од стране Федералног министарства за расељене особе и избјеглице (100%)
32. Пројекат Санација локалних путева у насељу Душче, дионица гард Вишеград- постројење ХЕ на Дрини и пут кроз Душче накнадно је уврштен у план за 2019.годину. Имплементатор пројекта је ЗП „Хе на Дрини“ а.д. Вишеград. Вриједност пројекта 877.500 КМ. Пројекат је завршен.
33. Пројекат Санација локалног пута Сасе-Коритник, приступ алармној станици "Мушићи" накнадно је уврштен у план за 2019.годину. Имплементатор пројекта је ЗП „Хе на Дрини“ а.д. Вишеград. Вриједност пројекта 177.500 КМ. Пројекат је завршен.
34. Пројекат Реконструкција локалног пута Милошевићи-Стари Брод (2019-2020) накнадно је уврштен у план за 2019.годину. Имплементатор пројекта је Општина Вишеград. Влада РС обезбједила 220.000 КМ. Потписан уговор са „Романијапутевима“ а.д. на износ 189.983,27 КМ.
35. Пројекат Изградња саобраћајнице у оквиру Регулационог плана " Гарча" накнадно је уврштен у план за 2019.годину. Имплементатор пројекта је Општина Вишеград. Вриједност пројекта 48.000 КМ.
36. Пројекат **Електрификација стамбених јединица у насељеним мјестима Џанкићи, Хадровићи и Гостиља** треба да допринесе побољшању електро-дистрибутивне мреже. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018. година. У 2018. години су реализоване активности на извођењу радова у повратничким насељима Бурсићи, Џанкићи и Бијели Поток у вриједности 296.999 КМ. На електричну мрежу прикључена су 24 објекта. Пројекат финансира Фонда за

повратак Босне и Херцеговине. У 2018. години је потписан уговор за насеља Велика и Мала Гостиља и Поље у вриједности 73.593 КМ **Пројекат је завршен у 2019.години**

- 37. Пројекта Електрификација насељених мјеста Жгаре МЗ Добрун, Закрсница-Црни Врх и Горња Брштаница у МЗ Горња и Доња Лијеска на дан 23.08. 20219. год. Поништен поступак јавне набавке(износ пристиглих понуде био већи од износа одобрених средстава). Реализација с преноси на 2020. годину.**
- 38. Пројекат Отварање новог градског гробља са пратећом инфраструктуром** треба да допринесе побољшању остале јавне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години су реализоване активности на изради урбанистичко-техничких услова за објекте и израда пројектне документације за капелу, мртвачницу и вањско уређења са пратећом инфраструктуром у вриједности 19.656 КМ. **У 2019. години су реализоване активности на изради стручног мишљења и урбанистичко техничких услова за изградњу водовода Прелово-Трноваче у износу од 2.808 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. Министарство локалне управе и самоуправе одобрило у 2019 износ од 50.000 КМ за изградњу објекта капеле. Потписан уговор са ЈКП „Комуналац „ а.д. на износ 44.240,98 КМ.**
- 39. Пројекат Набавка емисионе опреме за Радио Вишеград и Веб телевизију** треба да допринесе побољшању остале јавне инфраструктуре. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години су реализоване активности на набавци дигиталног линка и опреме (миксета, појачало, микрофни, звучници и звучна кутија) у вриједности 7.300 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине. **Предајник на Мирловићима.**

Сектор заштите животне средине

У сектору заштите животне средине у 2018. години планирана је реализација 8 пројеката од чега 7 вишегодишњих пројеката. Планирана средства за реализацију су износила 635.000 КМ, а остварена је реализација у износу од 587.591 КМ. Посматрано према броју реализованих и започетих пројеката план је остварен са 100%, а према финансијској реализацији са 92,53%. Планом је предвиђено да се 31,50% средстава реализује из буџета и 68,5% из екстерних извора, а остварено је 23.35% из буџета и 76,65% из екстерних извора.

Табела 5 Приказ реализације пројеката заштите животне средине обухваћених планом имплементације

ПРЕГЛЕД (цијели и дјелимично реализовани пројекти)	Број пројеката	Укупно	Из буџета	Из екстерних извора
ПЛАНИРАНО				
А. Укупан број планираних пројеката	8	635,000.00	200,000.00	435,000.00
% структура финансирања од А			31.50%	68.50%
У РЕАЛИЗАЦИЈИ				
Б. Укупан број у цијелини или дјелимично реализованих пројеката	8	587,591.11	137,196.03	450,395.08

% у цијелини или дјелимично реализованих пројеката (од А)	100.00%	92.53%		
% структура (од Б)			23.35%	76.65%
Ц. Укупан број дјелимично реализованих пројеката	7	433,358.62	116,108.62	317,250.00
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	87.50%	68.25%		
% структура (од Ц)			26.79%	73.21%
Д. Укупан број у цијелини завршених пројеката	1	154,232.49	21,087.41	133,145.08
% дјелимично реализованих пројеката (од А)	12.50%	24.29%		
% структура (од Д)			13.67%	86.33%

Пројекти сектора заштите животне средине у 2018.години су:

1. Пројекат **Јачање техничких капацитета комуналног предузећа** треба да допринесе збрињавању комуналног отпада. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години су реализоване активности на набавци контејнера за одлагање отпада у износу од 9.996,50 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.
2. Пројекат **Прилогођавање рада постојеће општинске депоније** треба да допринесе збрињавању комуналног отпада. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години су реализоване активности на изради урбанистичко-техничких услова, пројектне документације и изградњи заштитне ограде на градској депонији у износу од 35.391 КМ. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.
3. Пројекат **Прилевенција одбране од поплава на ријеци Рзав треба** да допринесе јачању заштите од природних непогода. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2022. година. У 2018. години су реализоване активности на чишћењу и уређењу корита ријеке Рзав на 5 локација у износу од 6.961,50 КМ. **У 2019. години реализована је активност на уређењу обале у вриједности 7.020 КМ. У периоду 2018-2019. година укупно реализована вриједност износи 13.981 КМ.** Средства су обезбјеђена у буџету Општине.
4. Пројекат **Успостављање система одбране од поплава у пркограничном подручју Србије и БиХ треба** да допринесе јачању заштите од природних непогода. Планирано вријеме за реализацију пројекта је 2018-2019. година. Завршене су активности на регулацији лијеве обале Рзава у дужини 348 метара и набавци опрема за потребе цивилне заштите (возило СУВ, чамац за спашавање, ванбродски мотор, приколица за превоз чамца, агрегат за струју, пумпа за воду, моторна пила, ГПС уређај, мегафон, сигналне лампе, рефлектор, сет прве помоћи и планинарски конопаци). Извршена је обука 11 припадника Цивилне заштите и набављена је одјећа и обућа за њихове потребе. Европске Уније је финасирала пројекат у износу од 626.520 КМ, а финансијски допринос Општине Вишеград у износу од 132.097 КМ је оправдан платама стално запослених радника (чланова пројектног тим).
5. **Уређење дијела корита Осојничког потока** треба да допринесе јачању заштите од природних непогода. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018-2019. година. У 2018. години су реализоване активности на регулацији корита у дужини 105 m и чишћењу 2.700 m³ ријечног наноса. Вриједности изведених радова је 45.000 КМ. Средства је обезбједила ХЕ Бајина Башта. Планиран је наставак активности на уређењу корита у дужини од 105 m. Средства за наставак радова су обезбјеђена у буџету Општине.
6. Пројекат **Заштита од пожара** треба да допринесе јачању заштите од природних непогода.

7. Пројекат **Изградња и модернизација јавне расвјете** треба да допринесе побољшању енергетске ефикасности. Планирано вријеме реализације пројекта 2018-2022. У 2018 години су реализоване активности на изради урбанитичко-техничких услова и извођењу радова на изради лед јавне расвјете на више локацијама у вриједности 33.755 КМ. **У 2019. години реализоване су активности на изради урбанитичко-техничких услова у износу 2.808 КМ и изградњи ЛЕД јавне расвјете у износу 74.976 КМ. Укупна вриједност реализованих активности у периоду 2018-2019. година износе 111.539 КМ. Потписан уговор са „Симинг“ д.о.о. Фоча на износ 59.493, 92 КМ у септембру 2019. Године. Средства су обезбјеђена у буџету Општине.**
8. Пројекат **Обнова основне школе "Вук Караџић"** треба да допринесе побољшању енергетске ефикасности. Планирано вријеме реализације пројекта је 2018. година. Завршене су активности на замјени столарије и обнови фасаде школске зграде 2 и реконструкцији гријања у физкултурној сали у вриједности 133.145,08 КМ. Пројекат је финансиран од стране Амбасаде Јапана.
9. Пројекат **Увођење систем централног гријања у насељу Бикавац је накнадно уврштен у план за 2019.годину.** Планирано вријеме реализације пројекта је 2019. година.
- 10.

3.3 Кључни резултати и остварен прогрес

На основу свих прикупљених и обрађених података о имплементацији пројеката у извјештајном периоду може се закључити да су годишњи резултати видљиви прије свега у области туризма, привлачењу инвеститора и побољшању пословног амбијента, стимулисању развоја сектора пољопривреде, унапређењу јавних услуга, улагања у изградњу инфраструктуре, јачању заштите људи и материјалних добара, побољшању енергетске ефикасности односно генерално побољшању квалитета живота и рада становника општине.

Економски развој

Секторски циљ 1: Развијен туризам базиран на компаративним предностима

У 2018. години са око 93% реализован је пројекат Проширење угоститељских капацитета и модернизација хотела „Андрићев конак“ (завршена је реконструкција и опремање свадбеног салона на Бикавцу и извршена је санација фасаде хотела „Андрићев конак“). У 2018. години предузеће „Андрићев конак“ д.о.о. је остварило укупан приход у износу од 809.372 КМ што је повећање за 14% у односу на 2017. годину. Број ноћења у 2018. години је био 4.482 што је на истом нивоу као у 2017. години. Пораст броја смјештајних јединица у приватном сектору један је од разлога оствареном истом нивоу броја ноћења. На нивоу општине у 2018. години остварен је рекордан број ноћења од 40.529 што је повећање за 33% у односу на 2017. годину. Резултат оправдава улагање у промоцију туризма као и у организацију туристичких манифестација.

Реализацијом стратешких пројеката очекује се остварење слиједећи исхода:

- до 2022. повећан број туриста за 50% у односу на 2017. годину
- до 2022. повећан број ноћења за 30% у односу на 2017. годину

- до 2022. године повећани приходи у хотелијерству за 30% у односу на 2017. годину.

Секторски циљ 2: Реализоване нове инвестиције и отворена радна мјеста у привреди

У 2018. години у потпуности је реализован пројекат Подршка привлачењу инвестиција. Резултат је унаприједна инфраструктура и испуњени технички услови за реализацију инвестиција на локалитетима Робна кућа, Добрун и Вардиште. На поменутих локацијама 4 новооснована привредна субјекта су реализовала инвестициона улагања од око 1.700.000 КМ и запослила 64 радника (31.12.2018. године).

Активности на уређењу градске пијаце су започете у току предходне године. Завршен је дио радова на уређењу простора. Извршена је набавка 50 тезги и 7 продајних објеката.

Одржана је I Привредна конференција у Вишеграду. Учесници су били предствници привредних субјеката са подручја регије и општине, представници Министарства трговине и туризма, представници Министарства привреде и предузетништва, представници сусједних општина и други заинтересовани субјекти.

Правилник о условима и начину отуђења непокретности у својини Општине Вишеград испод тржишне цијене за реализацију инвестиционих пројеката донесен је од стране Скупштине општине што је био услов за повећање обима инвестиционих активности.

Пројекат „Запошљавања младих YEP“ финансиран од стране владе Швајцарске се реализово на подручју општине. Остварен је резултат: 20 младих особа је завршило обуку из предузетништва и 5 пословних идеја финансијски подржано.

Њемачка невладина организација ХЕЛП је донирала Општини Вишеград опрему за израду сувенира што отвара могућност за запошљавање најмање двије особе.

Унаредном периоду потребно је спроводити реализацију осталих планираних стратешких пројеката, као и доносити мјере које доприносе стварању повољног прословног амбијента.

Планирани исходи су: до 2022.године број запослених у привреди се повећао за 20 % у односу на 2017. годину и до 2022. године повећан укупан приход у привреди за 30% у односу на 2017.годину.

Секторски циљ 3: Развијена пољопривреда

У 2018. години је почела реализација пројекта „Вишеградска кућа“. Завршен је дио активности на адаптацији простора. Пројектом су планиране активности на мапирању, едуковању и подршци за најмање 20 произвођача локалних производа који ће снабдијевати „Вишеградску кућу“.

Општина је путем мјере подстицаја подржала 145 захтјева регистрованих пољопривредних произвођаче за текућу пољопривредну производњу, 2 захтјева Удружења пчелара, 1 захтјев Пољопривредне задруге „Вишеград“ за куповину механизације и 1 захтјев предузећа „Адрија“ д.о.о за узгој кока носилца.

Подршка развоју примарне пољопривредне производње је обезбјеђена путем пројеката њемачке невладине организације „ХЕЛП“. Пројекат је подржао 40 пољопривредних газдинстав за набавку механизације и опреме у вриједности од 160.000 КМ.

У наредном периоду потребно је радити на креирању што бољег система подршке развоју примарне пољопривредне производње, умрежавању пољопривредних произвођача, као и реализовати стратешке пројекте Подизање нових засада воћа, Подизање нових површина под пластеничком производњом и Успостављање савјетодавне подршке пољопривредним произвођачима.

Планирани исходи су:

- до 2022.г. повећан обим пољопривредне производње за 50% у односу на 2017. Годину

- до 2022. године повећан број комерцијалних газдинстава, предузетника и правних субјеката у пољопривреди за 10% у односу на 2017. годину.

Друштвени развој

Секторски циљ 1: Повећан обим и квалитет услуга здравствене и социјалне заштите

У 2018 години није дошло до реализације планираног пројекта Модернизација дома здравља. Пројектом је планирана набавка медицинске опреме. Урађен је приједлог пројекта: Опремање амбуланте за ултразвучну дијагностику и достављен на оцијену и одобрење Инвестиционо развојној банци РС и пројекту ИЛДП. Ако се пројекат одобри реализација се очекује у 2019. години.

ЈУ „Центар за социјални рад“ је била укључена у пројекат „Социјализација дјеце РС 2018“ који финансира ЈУ „Фонд за дјечију заштиту РС“. Право на љетовање је остварило 31 дјете осјетљивих категорија.

У програму побољшање положаја младих реализован је дио активности у оквиру пројекта: Изградња зграде за младе брачне парове. Пројекат је у фази избора извођача радова за објекат у Улици Вука Караџића. Реализоване су мјере подстицаја наталитета и стипендирања студената. Путем мјера подстицаја наталитета подржано је 151 корисник од чега 81 по основу рођења дјетета, 32 по основу висине мјесечних прихода до 500 КМ, 7 по основу трошкова љечења стерилитета и вантјелесне оплодње и 31 за рефундацију дијела трошкова боравка у предшколској установи. Путем мјере стипендирања студената подржано је 102 студента.

Секторски циљ 2: Побољшана доступност и квалитет образовања

Реализован је дио пројекта Побољшање услова рада ЈПУ “Невен”. Извршена је набавка опреме (пећ, електрични казан, кипер, фритеза, замрзивач и посуђе за дјецу). Формирана је једна нова васпитна група. Основна школа је реализовала дио пројекта Опремање учионица, уређење објеката и спортских терена у ОШ “Вук Караџић”. Завршена је поправка гријних инсталација и столарије, набавка школских табли пиши/бриши, опреме и материјала за наставу. Средња школа је реализовала пројекат: Опремање радионице за практичну наставу занатских занимања. Извршена је адаптација радионице и набавка опрема за извођење практичне наставе. У оквиру смјера машинство и обрада метала у школској 2018/2019. години уведена су два нова занимања трећег степена (аутомеханичар и механичар грејне и расхладне технике).

Планирани секторски исход циља је до 2022. године 80% анкетираних родитеља, ученика и наставника задовољно квалитетом наставе и условима рада у предшколској установи, основној и средњој школи.

Секторски циљ 3: Побољшана доступност и квалитет спортских и културних садржаја

У прошлој години реализован је дио пројекта Дом културе у новом руху. Завршени су радови на тапазирању 414 столица и набављена је сценска опреме за бину у великој сали. Набављена је опреме за музичку собу (бубњеви, гитара, клавијатура). У 2018. години у Дому културе су одржана 33 културна догађаја.

Реализација пројекта Изградња спортско рекреативних површина је била на нивоу припреме техничке документације и избора извођача радова. Израђени су урбанистичко-техничких услови,

пројектна документација и закључени уговори са извођачима радова. Почетак извођења радова планиран је у 2019. години.

Пројекат: Очување рибљег фонда ријеке Дрине реализује се према плану и у 2018. години извршено је порибљавање са 1 тоном рибље млађи. Удружење Дринска језера је издало 180 риболовачких дозвола у 2018. години.

Финансијски је подржана организација 3 културне и 9 спортских манифестација из средстава буџета општине.

Очекивани секторски исход су:

- до 2022. године повећан број посјетилаца културних и спортских догађаја за 20% у односу на 2017. годину
- до 2022. године повећан број чланов спортских и културних удружења за 15% у односу на 2017. годину.

Секторски циљ 4: Унапређен рад локалне управе

У 2018 години није планирана реализација пројеката који би допринијели остварењу секторског циља. Очекивани исход реализације пројеката: до 2022. године повећано задовољство корисника услуга локалне управе за 15% у односу на 2018.годину.

Секторски циљ 5: Побољшана доступност и квалитет јавне инфраструктуре

У оквиру овог сектора је највећи број планираних и започетих пројекта. Реализацијом пројеката треба да се остваре следећи исходи: до 2022. године смањени губици воде у систему водоснабдевања за најмање 20% у односу на 2017. годину и до 2022. године више од 70% испитаних грађана изрази задовољство доступношћу и квалитетом комуналне и јавне инфраструктуре.

У оквиру овог сектора започета је реализација следећих пројеката :

1. Пројекат Реконструкција, изградња и модернизација система водоснабдевања треба да допринесе побољшању система водоснабдевања. У 2018. години су реализоване активности на изради геолошког елабората и измјени и допуни пројектне документације градске водоводне мреже, санацији водовода у Ул. Гаврила Принципа, изградњи водовода у насељу Калате и Улица Карађорђева.
2. Пројекат Реконструкција главног транспортног цјевовода Добрун-Стражиште треба да допринесе побољшању система водоснабдевања. У 2018. години су реализоване активности на изради стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова и изради пројектне документације.
3. Пројекат Изградња транспортног цјевовода од изворишта Оџак 1 и 2 и Градина до постојећег транспортног цјевовода Прелово-Клашник треба да допринесе побољшању система водоснабдевања. У 2018. Години су реализоване активности на изради стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова и пројектне документације.
4. Пројекат Изградња и реконструкција резервоара за воду, хлорних станица и заштита изворишта треба да допринесе побољшању система водоснабдевања. У 2018. години су реализоване активности на изградњи резервоара за воду на локалитету Сасе-Вишеградска бања.

5. Пројекат Изградња канализационе мреже у насељу Околиште до Улице Гаврила Принципа треба да допринесе побољшању канализационог система. Активности на изградњи нису завршене у 2018. години па се реализација се наставља у 2019. години.
6. Пројекат Изградња оборинске канализације у улицама Стевана Синђелића и Војводе Путника треба да допринесе побољшању канализационог система. У 2018. години су реализоване активности на изградњи дијела оборинске канализације у Улици Стевана Синђелића.
7. Пројекат Изградња фекалне канализације у насељима Гарча и Вучине треба да допринесе побољшању канализационог система. У 2018. години су реализоване активности на изради пројектне документације и измјештању канализационе мреже у насељу Гарча и израда стручног мишљења и урбанистичко-техничких услова за насеље Вучине.
8. Пројекат Реконструкција главне и попречних улица у центру града треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. У 2018. години су реализоване активности на изради урбанистичко техничких услова. Пројекат се налази у фази провођења процедуре јавне набавке за избор извођача радова.
9. Пројекат Изградња саобраћајне површине у улици Друге подрињске бригаде и поплицање пјешачке површине (приступни пут Андрићграду) треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. У 2018. години су реализоване активности на изради стручног мишљења, урбанистичко-техничких услова, изради и ревизији пројектне документације и извођењу дијела радова.
10. Пројекат Реконструкција улице Војводе Путника треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. У 2018. години су реализоване активности на извођењу дијела радова и постављању опреме пута.
11. Пројекат Замјена ивичњака у улици Јове Јовановића и Војводе Степе треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. Закључен је уговор са извођачем радова.
12. Пројекат Санација пјешачких мостова преко ријеке Рзав на локалитету Андрићград и стадион треба да допринесе побољшању путне инфраструктуре. У току 2018. године изведени су радови на санацији пјешачког моста на локалитету стадион.
13. Пројекат Текуће одржавање, санација и асфалтирање локалних путева У 2018. години извршени су радови на изради потпорног зида у насељу Гарча, асфалтирању, постављању банкина и изради хоризонталне сигнализације на градским улицама и текућем одржавању некатегорисаних путева у вриједности 335.743 КМ. У 2019. години санација локалних путева 103.448 КМ, пројекат санације потпорног зида 3.500 КМ, фарбање ограде у улици Друге подињске бригаде 3.671 КМ, израда заштитне ограде у улици Ужичког корпуса 1.684 КМ
14. Пројекат Електрификација стамбених јединица у насељеним мјестима Џанкићи, Хадровићи и Гостиља треба да допринесе побољшању електро-дистрибутивне мреже. У 2018. години су реализоване активности на извођењу радова у повратничким насељима Бурсићи, Џанкићи и Бијели Поток. На електричну мрежу прикључена 24 објекта.
15. Пројекат Отварање новог градског гробља са пратећом инфраструктуром треба да допринесе побољшању остале јавне инфраструктуре. У 2018. години су реализоване активности на изради урбанистичко-техничких услова за објекте и пројектне документације за капелу, мртвачницу и за вањско уређења са пратећом инфраструктуром.

16. Пројекат Набавка емисионе опреме за Радио Вишеград и Веб телевизију треба да допринесе побољшању остале јавне инфраструктуре. У 2018. години су реализоване активности на набавци дигиталног линка и опреме (миксета, појачало, микрофни, звучници и звучна кутија).

Планирани пројекти су вишегодишњи инфраструктурни пројекти који захтјевају рјешавање имовинско-правних односа и израду техничке документације. За већину пројеката су проведене активности на рјешавању имовинско-правних односа и изради документације. Очекивати је у наредном периоду извођење радова, завршетак пројеката и остварење секторских исхода.

Заштита животне средине

Секторски циљ 1: Унапређен систем управљања комуналним отпадом

Реализован је дио пројекта Јачање техничких капацитета комуналног предузећа. Завршена је набавка 16 контејнера за одлагање отпада. У оквиру пројекта Прилогођавање рада постојеће општинске депоније су израђени урбанистичко-техничких услови, пројектна документација и постављена заштитна ограда на градској депонији у Незуцима.

Реализација планираних пројеката овог сектора треба да се допринесе адекватном збрињавању комуналног отпада. Очекивани секторски исход је до 2022. године повећана количина адекватно збринутог комуналног отпада на подручју општине Вишеград за 60% у односу на 2017. годину.

Секторски циљ 2: Заштићени природни и људски ресурси

Реализован је дио пројекта: Превенција одбране од поплава на ријеци Рзав. Очишћено је и уређено корита ријеке Рзав на 5 локација потенцијално опасних за настанак поплава.

Пројекат: Успостављање система одбране од поплава у пркограничном подручју Србије и БиХ одвија се планираном динамиком. Дио активности на регулацији корита корита ријеке Рзав у дужини 336 метара, дио обуке 11 припадника цивилне заштите и набавка дијела опреме су реализоване. У оквиру пројекта Уређење дијела корита Осојничког потока извршена је регулацији корита у дужини 105 m и чишћење 2.700 m³ ријечног наноса. У 2019. години планирана је активности на уређењу нове дужине од 105 m.

Очекивани исход овог секторског циља је да се у периоду 2018-2022 година смањен број пријављених штета од поплава за 40% у односу на период 2009-2014. годину. У 2018. години није било евидентираних штета од поплава.

Секторски циљ 3: Побољшање енергетске ефикасности

Реализован је дио пројекта изградње лед расвјете на више локалитета у општини. Завршен је Пројекат Обнова основне школе "Вук Караџић" у оквиру кога су реализоване активности на замјени столарије, обнови фасаде школске зграде 2 и реконструкцији гријања у физкултурној сали. У 2018. години трошкови енергената за гријање у Основној школи "Вук Караџић" остварени су у износу 20.737 KM што је за 14% мање у односу на 2017. годину.

Очекивани секторски исход је до 2022. године за 30% смањен износ укупних средстава која се издвајају из буџета за трошкове електричне енергије, јавне расвјете и набавку енергената за гријање у јавним и стамбеним објектима у односу на 2017. годину. Реализација пројеката се одвија планираном динамиком и очекивати је остварење стратешког циља.

3.4 Институционални капацитети Општинске управе и срадња са другим актерима

У 2018. години при Одјељењу за локални развој, привреду и друштвене дјелатности је успостављена Јединица за управљање локалним развојем (ЈУРА). ЈУРА треба да има централну улогу у планирању, имплементацији, праћењу и вредновању стратегије развоја, осигурању вертикалне и хоризонталне координације и комуникације са свим релевантним актерима у процесу управљања развојем. ЈУРУ чине три члана – самостални стручни сарадник за управљање развојем- координатор ЈУРА-е, самостални стручни сарадник за анализу и статистичко праћење развоја и локални економски развој и самостални стручни сарадник за управљање развојем, припрему пројектних апликација, вредновање, праћење и реализацију пројеката.

Обавезе и одговорности начелника општине и начелника свих релевантних одјељења за учествовање у процесу израде стратегије развоја, спровођењу стратешких приоритетних пројеката и мјера те праћењу и вредновању спровођења годишњих планова и цијелокупне стратегије развоја су утврђене у Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста.

Капацитети јавних установа, организација цивилног друштва, пословног сектора и других актера који учествују директно или индиректно у имплементацији Стратегије су скромни па је очекивати и њихов скроман допринос реализацији Стратегије.

3.5 Кључни макроекономски показатељи

У наставку је табеларани приказ макропоказатеља за 2017. годину која претходи почетку имплементације стратегије. Званични подаци за 2018. годину Републичког завода за статистику Републике Српске нису били доступни приликом израде извјешта

Табела 6 Приказ макроекономских показатеља

ОСНОВНИ ИНДИКАТОРИ РАЗВОЈА	индикатор	Полазно стање		
		2017		
		Укупно	Мушки	Женски
СТЕПЕН РАЗВИЈЕНОСТИ ОПШТИНЕ	Ниво развијености	Средње развијена		
Становништво	број	9.567	4.554	5.013
Запослених становника	број	1,973	1.128	845

	%	20,62%	24,77%	16,86%		
Незапослених становника	број	1,395	731	664		
	%	14,58%	52,4%	47,6%		
Укупни приходи по глави становника	износ	49.222.722				
	по глави	5.145,05				
Инвестиције на територији ЈЛС (у стална средства)	износ	10.315.000				
Од тога, у нова стална средства (ако су подаци доступни)	износ	9.447.000				
Број предузећа/1000 становника	омјер	24,04				
Просјечна нето плата у КМ	износ	871				
Број ученика основних и средњих школа на хиљаду становника	број	113,41				
Социјални трансфери по глави становника	по глави	83,59				
Број љекара/1000 становника	омјер	1,15				
Износ реализираних средстава за приоритете из развојне стратегије	износ					
ДОПУНСКИ ИНДИКАТОРИ РАЗВОЈА						
Удио реализираних капиталних инвестиција у буџету ЈЛС	омјер	23,11				
Пољопривредних газдинстава/1000 становника	омјер	38,57				
Број корисника социјалне помоћи/1000 становника	омјер	7,4				
Здравствено осигураних лица у односу на укупно становништво	омјер	96,95	49,55	47,40		
Број активних чланова у институцијама културе (СКУД и библиотека)	број	510				
Број активних чланова у спортским институцијама	број	497	343	154		
Покривеност домаћинстава са приступом контролисаној води за пиће	процент	69,84%				
Покривеност домаћинстава одвозом крутог отпада	процент	62,53%				
Број насељених мјеста без асфалтиране путне комуникације	број					
Број домаћинстава без приступа електричној енергији	број	108				
Просјечна измјерена вриједност ЦО у г/м ³	тона					

3.6 Закључци и препоруке

Реализација стратегије у 2018. години је добра, што показује податак о 95,45% остварења започетих и у цијелини реализованих пројеката, те 6,82% у цјелини реализованих пројеката у односу на укупан број планираних пројеката у извјештајном периоду. Стање се може оцјенити добрим у погледу финансијске реализације. Укупно процент реализације планираних средстава од 79,87% указује на реално планирање. За реализацију пројеката/мјера из буџетских средстава је издвојено 57,72% у односу на укупна реализована средства, што указује да су значајна властита

средства издвојена за реализацију планираних пројеката/мјера. У погледу „привлачења“ вањских средстава проценат од 42,28% реализованих вањских средстава указује на мању реализацију вањских средстава у односу на планирана(54,74%). Имајући у виду чињеницу ограничености буџетских средстава за реализацију развојних пројеката, Општина и у наредном периоду треба да интензивно ради на обезбјеђењу и реализацији вањских средстава за финансирање планираних пројеката.

С обзиром на чињеницу да је прва година имплементације стратегије рано је говорити о остварењу секторских циљева. Можемо се констатовати да је од 72 планираних стратешких пројеката за период 2018-2022 у потпуности реализовано 3, дјелимично 39 и 30 није реализовано. Вриједност планираних пројеката је 25.946.000 КМ, вриједност потпуно реализованих пројеката је 220.593 КМ, а вриједност започетих пројеката је 2.429.122 КМ. Разлика планиране и остврене реализације је 23.296.284 КМ. Подаци указују да у наредном периоду треба интензивирати рад на реализацији започетих пројеката, као и осталих планираних пројекта.

У наредном периоду посебну пажњу потребно је посветити:

- унапређењу сарадње свих актера (пословног и цивилног сектора, јавних установа и институција) у процесу стратешког планирања, имплементације и евалуације резултата,
- јачању вертикалне и хоризонталне координације и комуникације у оквиру општинске управе,
- већој укључености свих актера у доношењу кључних одлука које доприносе реалном планирању као и бољем исходу остварених резултата,
- јачању сарадње пословног сектора и Општине путем формирања Привредног савјета у циљу заједничког доношења одлука које се тичу развоја привреде и помоћи привредницима у проналажењу грант средстава из домаћих и иностраних фондова за нове производне инвестиције,
- квалитетној припреми пројектних приједлога који би се финансирани из екстерних извора,
- правовременој припреми неопходне документације која представља основ за подношење пројектних приједлога (студије изводљивости, елаборати, техничка документација...)
- примјену пројектног приступа за додјелу буџетских средстава организацијама цивилног друштва и финансирање пројекта који су усмјерени на потребе дефинисане Стратегијом развоја.

Јединица за управљање развојем

Садржај

1	УВОД	2
2	СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ И ПРИОРИТЕТИ.....	3
2.1	Визија	3
2.2	Стратешки циљevi.....	3
2.3	Секторски циљevi	3
2.4	Кључни планирани приоритети и фокуси за посматрани годишњи период (2018. година).....	4

2.5	Збирни преглед приоритетних пројеката и оквир за њихово финансирање обухваћених Планом имплементације за 2018-2020. годину	5
3	ПРЕГЛЕД ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ РАЗВОЈА.....	6
3.1	Кратак осврт на предходни период	6
3.2	Преглед имплементације стратегије у извјештајној 2018. години	6
3.3	Кључни резултати и остварен прогрес	18
3.4	Институционални капацитети Општинске управе и срадња са другим актерима	24
3.5	Кључни макроекономски показатељи.....	24
3.6	Закључци и препоруке	25